

# PROPOSITIONES

*tres, piè, perspicue, & bre-*  
*viter tractare.*

1. *Qui donantur à Deo fide iustificante, non possunt eam penitus amittere.*
2. *Verè fidelis, ex fide, certus est remissionis peccatorum suorum.*
3. *Christus mortuus est efficaciter pro soli electis, ergò non pro singulis hominibus.*

Addita est propositio consolationis plenissima,  
piè & perspicue tractata: vid.

*Qui dei Maiestatem gravissimè offendunt,*  
*non debent de misericordia dei desperare.*

Authore Roberto Some.



CANTABRIGIÆ

Ex officina Ioannis Legat, celeberrimæ Academiae Typographi. 1596.

SIE 22913





*Qui donantur à Deo fide iustificante, non possunt eam penitus amittere.*

## RATIONES.

I.  *Excusiam cum ipsis facius perpetuum, quod non discedam ab ipsis, & timorem mei ponam in cordibus ipsorum, ut non recedant à me.* Ier. 32. 40. scil: defectione, quæ omnem Dei timorem excutiat. Argumentum est huiusmodi. Deus promittit se daturum suis perseverantiam in bono: ergo perseverabunt in bono, & per consequens, non possunt fidem iustificantem penitus amittere. Antecedens patet in Iereimie loco supra citato: Argumentum sequitur, nisi æternum Deum mendacij velimus conuincere: quod sine blasphemia ne cogitare quidem possumus. *Fidelis est qui vocavit vos, qui & fecit.* 1. Thess. 5. 24.

2. *Fides vincit mundum*, I. Joh. 5. 4. ergo non potest vinci, & per consequens non potest penitus amitti.

Per fidem intelligit vivam Christi apprehensionem, nam alioqui fides hoc non praefat, sed is, quem fide apprehendimus, nimirum Iesus Christus.

Per mundum intelligit cupiditates mundi, quibus scilicet mundus indulget.

3. *Fides (iustificans) extinguuit omnia ignita iacula Satanae*, Eph. 6. 14. ergo non potest extinguiri.

Fides iustificans est certa in Deum fiducia, applicans sibi meritum Christi.

Per ignita iacula, intelligit tentationes carnis, mundi, Satanae.

4. *Quos iustificavit, glorificavit*, Rom. 8. 30. in hac vita, quoad primitias glorificationis: ergo fides iustificans non potest in totum amitti.

Primitiae glorificationis sunt pax conscientiae, & gaudium in Spiritu sancto.

5. *Dona & vocatio Dei sunt auctoritate*, Rom. 11. 29. ergo quem Deus semel diligit, semper diligit, Ioh. 13. 1. & qui spiritu sanctificationis semel, semper est imbutus: alioqui decretum Dei de suis servandis non esset firmum; quod sine blasphemia ne cogitare quidem possumus.

Spiri-

Spiritum sanctificantem habent, quorum  
impii affectus & reprimuntur, & renovantur.

6 *Quisquis ex Deo genitus est, non peccat*, i.  
Ioh. 5.18. ergo fidem in totum non amittit. Sen-  
sus Apostoli est, renatum non peccare aut tota-  
liter, aut finaliter. Non totaliter, nam semper re-  
tinet aliqua dona. Non finaliter, nam malignus  
non tangit eum, i. Ioh. 5. 18. scilicet lethali vul-  
nere. Clypeus fidei potest sauciari, sed non per-  
forari.

7 *Verbum Dei* (quo regeniti sumus) *est se-*  
*men immortale*, i. Pet. 1. 23. id est, in iustificatis  
nunquam emoritur. Refert ignem multis cinc-  
ribus obiectum, qui posicè erumpit in flam-  
mam; refert navis anchoram, quæ in fundum  
maris demissa, vento & fluctibus operta, & op-  
pressa videtur, sed tamen manet; refert arbo-  
rem, cuius radix vivit, et si fructus quandoque  
lateant.

8 *Sifuissernt ex nobis, permanessent utique*  
*nobiscum*, i. Ioh. 2. 19. id est, fidem non amissi-  
sent, nec à professione fidei penitus defecissent.  
Christi milites mori possunt, vinci non possunt.  
Cipr. l. 1. epist. 1. Armatura gravis fractionem a-  
liquam ex impressione potest recipere, sed non  
potest perforari. *Septies cadit iustus & resur-*  
*git*, Prov. 24.16. si cadit, quomodo iustus; si iu-  
stus

4

stus quomodo cadit? sed *Iusti* vocabulum non amittit, qui per pænitentiam semper resurgit. Hieron.lib.2.epist.10.ad Rusticum.Dicitur perseverare usque in finem, qui licet interdum cadat, tamen resurgit, & in fine fidelis invenitur. Bellar.controverf.3.de Rom.Pontif.lib.4.c.3.

9 *Iustificati*, sunt *Christi* oves, sponsa. Oves, ergo et si errant, ad caulas reducentur. Sponsa, ergo non est futurum sempiternum divorcium: sed esset divorcium sempiternum, si peccatis iustificatorum fides in totum amitteretur. fateor unumquemque renatorum verè & posse & debere cum Davide dicere, *ego stultus, nec cognovi; quasi iumentum fui apud te, Psal. 73. 22.* sed oportet addere cum regio propheta, *ego semper tecum fui, id est sub tua custodia tanquam annulo signatorio; tenuisti manum dextram meam. v.23.* scilicet, ne prorsus exciderem.

10 In iis qui lethargo laborant, &c in ebriis impediuntur animæ facultates, sed anima ipsa non tollitur. Incredulitas non regnat in piorum cordibus, sed foris oppugnat. *Aqua* (id est, efficax gratia Spiritus sancti) quam ego dabo ei (id est iustificaro) fiet in eo fons aquæ salientis in uitam æternam. Christus ad Samaritudem. Ioh. 4.14. Si Spiritus sanctus sit scatebra perpetuò fluens, non est periculum ut exarescant, qui spirituali gratia

gratia renovati sunt. si non exarescunt, certum  
est fidem iustificantem non esse in iustificatis  
extinctam.

II Apostolus Petrus scribit. *Verè renatos cu-  
stodiri virtute Dei per fidem in salutem*, 1. Pet.  
1.5. Si custodiuntur per fidem in salutem, custo-  
ditur in iis fides(iustificans) per quam in salutem  
custodiuntur, & per consequens non possunt fi-  
dem iustificantem penitus amittere.

Ionæ peccatum erat magnum, Ion. i. & 4.c.  
Sanctitatem omnem videbatur exuisse. fides e-  
ius erat consopita, & passa aliquod ad tempus  
deliquum; sed resulxit instar solis ex atra nube,  
& contra quælibet onera instar palmæ se attolle-  
bat.

Petrus turpissimè lapsus est. Christum im-  
pudenter negabat, perfidè deserebat, Matth. 26.  
quum alterum, penè vtrunque pedem in inferis  
posuisset, Spiritus scintillæ mirificè se exerebant.  
Petrus brevi tempore concutiebatur, sed non  
vincebatur. Etsi folia abiecit spiritus invadentis,  
radix tamen vixit, vt præclarè Theophilac. in  
Luc. cap. 22. nec defecit fides Petri. Augustinus  
inimicum gratiæ his verbis compellat: *An aude-  
bis dicere, etiam rogante Christo, ne deficeret  
fides Petri, defecturam fuisse, si Petrus eam defi-  
cere voluisset, hoc est, si eam usq; in finem per-  
seve-*

severare noluisse? quia si aliud Petrus vello modo  
vellet, quam pro illo Christus rogasset ut vellet.  
Nam quis ignorat tunc fuisse perituram fidem  
Petri, si ea quae fidelis erat, voluntas ipsa deficeret:  
Et permanuram, si eadem voluntas maneret:  
sed quia preparatur voluntas a domino, ideo  
pro illo non posset esse inanis oratio. Quando ro-  
gavit ergo ne fides eius deficeret, quid aliud roga-  
vit, nisi ut haberet in fide liberrimam, fortissi-  
mam, invictissimam, perseverantissimam  
voluntatem? de Corrept. & Gr. cap. 8.

David erat adulter, homicida, proditor ex-  
ercitus Dei; per totum ferè annum, nulla pecca-  
ti sui conscientia tangebatur; fides eius videba-  
tur radicis evulsa, sed gratia Dei non erat ex-  
tinguita in Davide. nam carbo vivus in cineribus  
latebat; alioqui, ad Nathanis vocem 2. Sam. 12.  
non resipuerat, sed in peccatis computruisset.

*Quæstio.*

An David, cum in gravia peccata incidisset, e-  
rat penitus exutus omnibus donis spiritus  
sanctificantis?

*Responso.* Non.

*Rationes.*

- 1 Si David, &c. erat penitus exutus omnibus  
donis spiritus sanctificantis, testimonium spiri-  
tus sancti de Davide esset falsissimum: quod  
non

non licet cuiquam affirmare. Verba textus sunt apertissima: *fecit David quod rectum erat in oculis Iehovae, neque declinavit ab ullo eorum, que praeceperat ei cunctis diebus vita sue, praeterquam in re Vriae Hitthaei.* 1. Reg. 15. 5. Si David placuit Deo cunctis diebus vita sua in omni re præterquam in re Vriae, necessariò sequitur spiritum sanctificantem non fuisse unquam in Davide extinctum.

2. Si Davidis fides, &c. erat penitus extincta, necessariò sequitur, nihil interesse inter particularem lapsum & vniuersalem apostasiam: quo nihil dici potest absurdius.

3. Si Davidis fides, &c. erat extincta, & post Nathanis prophetæ vocem iterum accepit de Novo initia spiritus sanctificantis, necessariò sequitur Davidem fuisse bis renatum: ergò posse verè fidem non semel sed sàpè renasci, & per consequens baptismum, qui est lavacrum regenerationis, posse iterari, quod est Anabaptisticum.

4. Divus Augustinus, cui libentissimè assentior, scribit Davide, *Spiritum rectum curuasse & distorsisse peccando.* in psal. 51. Ornatissimus pater non scribit spiritum rectum in Davide fuisse extinctum.

*Obiectio.*

*Quidam credunt ad tempus, Luc. 8. 13. Ergo fides iustificans potest in totum amitti, ut Rhemensenses disputation.*

*Respon.* Argumentum non sequitur.

*Ratio.*

Christus loquitur de terra petrosa, in qua semen verbi non agit radices, vers. 13. non loquitur de terra bona, quæ retinet semen verbi; de qua terra bona, Christus disertissimè loquitur vers. 15. *Quod in bonam terram, ij sunt qui in corde honesto ac bono, audientes verbum retinent, & fructum adferunt in patientia.*

*Obiectio.*

*Impossibile est, ut qui semel fuerint illuminati, gustaverint quod, donum caeleste, & participes facti fuerint spiritus sancti, gustaverint quod, bonum Dei verbum, ac virtutes futuri seculi, si prolabantur, ut aenigm renoverentur per penitentiam. Hebr. 6. vers. 4, 5, 6. Ergo fides iustificans potest penitus amitti.*

*Respon.* Argumentum non sequitur.

*Ratio.*

Paulus loquitur de iis, qui gustarunt bonum Dei verbum, non de iustificatis qui illud & exceperunt & concixerunt. Præterea loquitur de universalis lapsu, id est de

universali defectione ab evangelio Christi, quod prius amplexi erant; cuiusmodi peccatum in reprobos tantum cadit. non loquitur de particulari lapsu, à quo Noe, Lot, Aaron, Daniel, David, Petrus, Barnabas, &c. qui rara sanctitate pollebant, non erant immunes. Denique, loquitur de iis qui non possunt renovari per penitentiam, ergo non de verè sanctificatis qui certissimè resurgunt.

Oves meae vocem meam audient, & ego cognoscō eas, & sequuntur me; & ego vitam eternā dō eis, & non peribunt in eternū, & non rapiet eas quisquam ē manū mea. Christus. Ioh. 10. vers. 27, 28.



*Verè fidelis, ex fide, certus est  
remissionis peccatorum suorum.*

**P**Apistæ docent verè fidem posse & debe-  
re credere remissionem peccatorum, sed  
non suorum. Sic Bellarminus, Stapletonus,  
Duræus, Concilium Tridentinum, & tota Pa-  
pistarū schola. Argumenta quibus vtuntur, sunt  
ineptissima. Spiritus sancti schola aliter sentit, &  
apertè docet, verè fidem, ex fide (scilicet iustifican-  
te) certum esse remissionis peccatorum suorum.  
Ut hæc dei veritas apertè constet, utrū validissi-  
mis argumentis, è sacra pagina petitis.



Rima ratio, est vox Iesu Christi ad Paulum, commemo-  
rata ab ipso Paulo coram rege Agrippa, his verbis: *ad hoc*  
*apparui tibi, ut designarem te*  
*ministrum ac testem, eruens*  
*te ex populo (scilicet Iudeorum) & gentibus, ut*  
*aperias oculos eorum, ut accipiant remissionem*  
*peccatorum, nisi scilicet ipsi me, per fidem quæ est in*  
*me.*

*me.* Act. 26.16, 17, 18. Argumentum est huiusmodi: verè fideles accipiunt remissionem peccatorum per fidem in Christum, ergo ex fide certi sunt peccata sua esse sibi remissa. Antecedens patet in verbis Iesu Christi suprà citatis: Argumentum sequitur necessariò, nisi velimus dicere eum qui à Christo accipit remissionem peccatorum suorum, non esse certum remissionis peccatorum suorum: quo nihil dici potest absurdius. Iesu Christo ecclesiæ sponso, suffragantur Apostoli Petrus & Paulus, amici sponsi. Divus Petrus Cæsareæ ita est loquitus. *Huic (i. Iesu Christo) omnes prophetae testimonium dant, remissionem peccatorum accipere per nomen eius, πάντα τον πισεύοντα εἰς αὐτὸν, omnem credentem in eum.* Act. 10.43. Apostolus dicit omnem credentem (loquitur numero singulari) accipere remissionem peccatorum, ergo per consequens, esse certum remissionis peccatorum suorum. Divus Paulus Antiochiae hæc verba habuit: *notum sit vobis, viri, fratres, quod per hunc (scilicet Iesum Christum) vobis remissio peccatorum annuntiatur, & ab omnibus (scilicet peccatis) à quibus non potuistis in lege Moysis (i. per legis ceremonias) iustificari (i. absolvi aut liberari) in hoc (i. per hunc Iesum Christum) πᾶς ὁ πισεύων, omnis credens* (Paulus vtitur numero

singulari*j*ustificatur (i. absolvitur aut liberatur).  
**Act. 13.39.** Paulus dicit omnem credentem à  
 peccatis absolvi , ergo necessario sequitur vel è  
 fidelem esse certum remissionis peccatorum su-  
 orum.

Secunda ratio est Pauli ad Romanos, *J*ustifi-  
 cati fide, pacem habemus erga deum. Rom. 5.1.  
 per pacem Rhemenses papistæ intelligunt fir-  
 madam animi tranquillitatem : at nullam esse soli-  
 dam tranquillitatem sine remissione peccatorū  
 est certo certius. Præterea quæ tranquillitas ani-  
 mi in hæsitante esse potest ? Iacobus Apostolus  
 scribit, *hesitantem referre fluctum mari*s vento  
*agitatum*: Iac. 1. 6. Argumentum in eum est hu-  
 iusmodi : fide iustificatus, pacem habet erga de-  
 um, id est, firmam animi tranquillitatem , ergo  
 certus est eiusdem. Rhemenses scribunt fide iu-  
 stificatos pacem habere erga deum, sed spe, non  
 fide. Sed, pace Rhemensium, inviti tueruntur par-  
 tes nostras: si enim spe pacem erga deum habe-  
 mus, certo habemus: nam spes, secundum papi-  
 stas, certa est. Præterea, si fidelis est spe certus re-  
 missionis peccatorum suorum, ut papistæ faten-  
 tur , necesse est ut fide certus sit : nam spes ideo  
 certa est, quia est filia fidei, i.e. nascitur ex fide: quæ  
 fides, certis dei promissionibus nascitur.

Tertia ratio est vox prophetæ Davidis Dei  
 mai-

maiestatem ita compellantis: *Dixi confitebor ad-  
versum me prævaricationes meas Iehovæ: &  
ture remisisti iniquitatem peccati mei.* psal. 32. 5.  
 Argumentum meum est huiusmodi: David e-  
 rat certus remissionis peccatorum suorum, er-  
 go vnuſquisq; verè fidelis ſimiliter. Antecedens  
 patet his verbis: tu domine remisisti iniquitatem  
 peccati mei. Argumentum validissime proba-  
 tur à regio propheta, verl. 6. *Propterea (i. quia  
 tam facile mihi ignovisti) orabit ad te (ſcilicet  
 pro ipsa venia peccatorum, ſic Augustinus) om-  
 nis bonus, tempore inveniendi, i. tempore gra-  
 tiæ.* Eleganter ergo Augustinus in hunc psalmū  
 Davidis. *Inde, inquit, orabit ad te omnis homo,  
 quia dimiſisti peccata: nam si non dimitteres pec-  
 cata, (ſcilicet humiliter, & ex animo eorum ve-  
 niām petenti) non eſſet homo qui ad te oraret.*  
 Huc accedit quod primo versuſ psalmi huius 32.  
*David beatum pronunciet, cui transgressio re-  
 misſa eſt, & cuius peccatum tectum eſt.* Si ſc̄elix  
 eſt, felicitatem ſuam ſentiat, neceſſe eſt: nam eſt  
 infelix felicitas, felicem eſſe ſine felicitatis ſen-  
 ſu. Si ſentiat felicitatem, fieri non potest, ut de ea  
 dubitet. nam felicitatem ſentire, & de ea dubita-  
 re, manifestam contradictionem implicat. Sunt  
 iſta ſole clariora: ipſi papistæ facile videre po-  
 ſent, niſi ipſa cæcitate eſſent cæciores.

Quarta ratio, est vox Apostoli Pauli cele-  
 brantis immensam erga se dei bonitatem: & ram  
 blasphemus & persecutor, sed mei misertus est.  
 1.Tim. 1.13. Argumentum meum est buiuimodo:  
 Paulus erat certus remissionis peccatorum  
 suorum, ergo vnuquisq; verè fidelis, similiter.  
 Antecedens patet in verbis supra citatis. Argu-  
 mentum probatur apertissimè ab Apostolo his  
 verbis. Ideo misertus est mei ut in me primo o-  
 stenderet Iesus Christus omnem clementiam, ut  
 essem exemplo ijs qui credituri sunt illi in vi-  
 tam eternam, v. 16. Divus Paulus extendit hanc  
 divitatem dei gratiam ad vnumquemq; verè fide-  
 lem: quomodo ergò audet aliquis papista eam  
 restringere? Perinde est ac si Apostolus dixisset  
 (Anselmo olim Cantuariensi Archiepiscopo,  
 inter prete) neminem iam posse de venia pecca-  
 torum quoruincunq; desperare, quium Paulus  
 tantorum scelerum indulgentiam accepit, sed  
 unumquemq; peccatorem debere sibi dicere: Si  
 Saulus sanctus est, ego quare despero? sitanto  
 medicotam desperatus aeger sanatus est, ego vul-  
 neribus meis illas, (i. Christi) manus non aptabo?  
 Hæc Anselmus. Sed quomodo, quæso, aptan-  
 tur Christi manus animi vulnibus? responsio  
 facilis est, aptari & applicari manu animæ; ma-  
 nus autem animæ, fides est: nam apprehendit  
 & re-

& recipit Christum & Christi merita.

Quinta ratio dicitur à sacramento cœnæ domini: Christus in cœna sua exhibet vnicuique verè fideli certum remissionis peccatorum sigillum: ergò, qui negat posse & debere verè fidem certò credere peccata sibi propter Christum esse remissa, abolet, quantum in ipso est, verum ysum cœnæ domini, & arguit Christum ipsum mendacij aut imposturæ. Que impietas, est peccatum, non levi aliquo, sed gravissimo supplicio dignum.

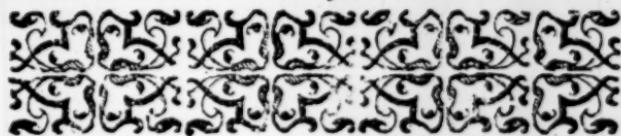
Sexta & ultima ratio, est articulus Symboli Apostolici, *credo remissionem peccatorum*, i.e. deum non tantum remittere peccata in genere, ut papistæ docent, sed propter Christum, vnicuique verè fideli, individualiter, ut ita dicam, ignoscere. nisi hic esset verus sensus huius articuli, *credo remissionem peccatorum*, quomodo verum esset, gratiam salutis fide recipi, & *Christum per fidem in cordibus nostris habitare*, vt Paulus docet, Eph. 3. & August. epistola 6. ad Italican viduam: & iustum fide sua vivere? nam sine certitudine remissionis peccatorum nostrorum, nulla est vita spiritualis.

Obiectio Bellarmini, controvers. 3.  
de summo Pont. l. 3. c. 23.

*Nescit homo utrum amore an odio dignus sit.* Eccles. c. 9. v. 1. Ergo, verè fidelis, ex fide, non est certus remissionis peccatorum suorum.

*Responso.*

Hoc argumentum Bellarmini, ab omnibus papistis est usurpatum: sed est æquè validum ac resticula de arena. Sensus antecedentis est, ipso Salomone interprete, non posse statui ex even-tibus externis in hac vita, quemnam deus vel amet vel oderit: èò quòd universa æquè eveni-ant iusto, ac impio, quoad res externas. Quæ-nam ergo est hæc consecutio; nescit homo (scil: quoad res externas in hac vita) utrum a-more an odio dignus sit: ergo, verè fidelis, ex fide (sui fidei tribuuntur, πληροφορία, παρενθήση, πι-στοίσις), quæ certam & firmam fiduciam signifi-cant, non est certus remissionis peccatorum su-orum. Qui pulverem theologicum vel leviter attigit, videt hoc Bellarmini argumentum esse planè vitreum, id est, subtilitate lucere, sed vani-tate frangi.



*Christus mortuus est efficaciter  
pro solis electis, ergo non pro singulis ho-  
minibus. Sensus est, mortis Christi  
effectum non in singulis homi-  
nibus, sed in solis electis reperiri.*

*Rationes.*

Rima ratio, est vox coelestis  
Angeli ad Iosephum ante  
Christum natum: *Ipse ser-  
vabit populum suum à pec-  
catis eorum*, Math.1.2). An-  
gelus non dicit, *Servabit*  
*singulos*, sed *populum suum*:  
scilicet quem *προΐγνω*, præcognovit, Rom. II. 2.  
id est, ad vitam prædestinavit. *August. de bono  
persever. cap.18.*

Secunda ratio, est vox Christi sponsi Eccle-  
siae: *Animam meam ponō pro ovibus*, Ioh. 10.15.  
id est, solis electis: ergo non pro singulis. Per o-  
ves non esse singulos intelligendos, Christus  
probat his verbis: *Vos non creditis: non enim est-*

*is ex ovi bus meis, Ioh. 10. 26.*

Tertia ratio, est vox Christi: *Ego pro ijs rogo: non pro mundo rogo, sed pro ijs, quos dedisti mihi: quia tui sunt. Ioh. 17. 9.* Argumentum potest ita contexi: Christus non intercedit pro singulis: ergo non est mortuus efficaciter pro singulis. Antecedens patet versu suprà citato, & *Hebr. 7. 25.* Argumentum sequitur: nam partes sacerdotii Christi, quae sunt sacrificium Christi, & perpetua intercessio, non possunt à se invicem divelli, quoad nos. Hoc patet disertissimè apud Paulum: *Quis intentabit crimina adversus electos Dei? Christus mortuus est, interpellat pro nobis. Rom. 8. 33, 34.* Similis locus, *I. Joh. 2. 1, 2.* Verè ergo Augustinus: *In caelo interpellat prote, qui in terra protem mortuus est.*

Quarta ratio, est vox Christi: *Hoc (scilicet poculum) est sanguis meus novitatem, amenti, qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum. Math. 26. 28.* Christus dicit, effunditur pro multis, non pro singulis.

Quinta ratio, est vox sponsæ Christi, id est ecclesie, celebrantis maritum & regem suum cantico novo: *Dignus es qui accipias librum, & aperias eius sigilla: quoniam occisus es, & redemisti nos deo, per sanguinem tuum, ex omni tribu & lingua & populo, & natione. Apoc. 5. 9.* non dicit,

dicit, *singulos in omni tribu, &c.* Si redemptio per Christi sanguinem parta, ad singulos pertinisset, ecclesia ita cecinisset: Redemisti singulos Deo per sanguinem tuum.

Sexta ratio, est Pauli Apostoli, qui erat fidelis Christi servus, & clarissimum ecclesiae lumen. *Per unius (scilicet Christi) obedientiam, iusti constituentur* (non singuli, sed) *eu πολλοὶ, multi.* Rom. 5.19. Nempe ij, qui Christo tanquam stirpi fuerint insiti. Et alibi: *Christus semel oblatus est, ut multorum* (id est, Electorum) *peccata tolleret.* Hebr. 9.28. Apostolus dicit *multorum, non singulorum.*

Septima ratio, est eiusdem Apostoli: *In quo (scilicet Christo) habemus redemptionem per sanguinem ipsius, remissionem peccatorum,* Coloss. 1.14. Argumentum est eiusmodi. Remissio peccatorum pertinet non ad singulos, sed ad solos electos: ergo, Redemptio per Christum pertinet non ad singulos, sed ad solos electos. Antecedens patet, Coloss. 1.14. in quo versu, Apostolus loquitur de solis electis. Argumentum sequitur: Nam habere redemptionem, Paulo interprete, est, habere remissionem peccatorum.

Octava ratio. Qui non acquiescunt in sanctissima voce coelestis Angeli, Christi sponsi, Ecclesiae sponsae, & Pauli Apostoli, discant velim

*is ex oīibus meis, Ioh. 10.26.*

Tertia ratio, est vox Christi: *Ego pro iūs rogo: non pro mundo rogo, sed pro ijs, quos dedisti mihi: quia tui sunt. Ioh. 17. 9.* Argumentum potest ita contexi: Christus non intercedit pro singulis: ergo non est mortuus efficaciter pro singulis. Antecedens patet versu suprà citato, & Hebr. 7. 25. Argumentum sequitur: nam partes sacerdotii Christi, quae sunt sacrificium Christi, & perpetua intercessio, non possunt à se invicem divelli, quoad nos. Hoc patet disertissime apud Paulum: *Quis intentabit crimina adversus electos Dei? Christus mortuus est, interpellat pro nobis. Rom. 8. 33, 34.* Similis locus, i. Ioh. 2. 1, 2. Vtè ergo Augustinus: *In celo interpellat prote, qui in terra prot⁹ mortuus est.*

Quarta ratio, est vox Christi: *Hoc (scilicet poculum) est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum. Math. 26. 28.* Christus dicit, effundatur pro multis, non pro singulis.

Quinta ratio, est vox sponsæ Christi, id est ecclœsie, celebrantis maritum & regem suum cantico novo: *Dignus es qui accipias librum, & aperias eius sigilla; quoniam occisus es, & redemisti nos deo, per sanguinem tuum, ex omni tribu & lingua & populo, & natione. Apoc. 5. 9.* non dicit,

dicit, *singulos in omni tribu,* &c. Si redemptio per Christi sanguinem parta, ad singulos pertinuerisset, ecclesia ita cecinisset: Redemisti singulos Deo per sanguinem tuum.

Sexta ratio, est Pauli Apostoli, qui erat fidelis Christi servus, & clarissimum ecclesiæ lumen. *Per unius* (scilicet Christi) *obedientiam, iusti constituentur* (non singuli, sed) *in πολλοῖ, multi.* Rom. 5.19. Nempe ij. qui Christo tanquam stirpi fuerint insiti. Et alibi; *Christus semel oblatus est, ut multorum* (id est, Electorum) *peccata tolleret.* Hebr. 9.28. Apostolus dicit *multorum, non singulorum.*

Septima ratio, est eiusdem Apostoli: *In quo* (scilicet Christo) *habemus redemptionem per sanguinem ipsius, remissionem peccatorum,* Coloss. 1.14. Argumentum est eiusmodi. Remissio peccatorum pertinet non ad singulos, sed ad solos electos: ergo, Redemptio per Christum pertinet non ad singulos, sed ad solos electos. Antecedens patet, Coloss. 1.14. in quo versu, Apostolus loquitur de solis electis. Argumentum sequitur: Nam habere redemtionem, Paulo interprete, est, habere remissionem peccatorum.

Ottava ratio. Qui non acquiescunt in sanctissima voce coelestis Angeli, Christi sponsi, Ecclesiæ sponsæ, & Pauli Apostoli, discant velim

à *Caipha* pontifice max. qui instinctu Dei, tanquam *Balaamus* alter, loquitus est. De quo *Caipha Iohannes Evangelista* scribit c. II. v. 49. 50. 51. 52. Sensus est, filios dei dispersos (id est, electos ubicunq; aut quomodo cunq; in Judaismo, aut Paganismo demersos) per Christi mortem, in vnum (sicilicet ovile) congregandos: id est, ut verbo foris, spiritu intus efficaciter vocati, eiusdem patris filii, eiusdem corporis membra efficerentur.

Ex diviti aliorum penu plura deponi possent, sed instar mille, Spiritus sancti calculus, & hoc testium satis est, aut nihil satis est.

### Obiectio.

*In Christo omnes vivificabuntur.* 1. Cor. 15. 22. ergo Christus mortuus est efficaciter pro singulis, & per consequens, non pro solis electis.

### Responso.

Argumentum non sequitur. Si per vocabula (*omnes vivificabuntur*) intelligent generalem resurrectionem: Concedo, singulos & electos & reprobos resurrecturos. Dan. 12. 2. Ioh. 5. 28. 29. Apoc. 20. 13. Si voces istas (*omnes vivificabuntur*) ita interpretentur, id est, singuli a eternam salutem consequentur, Pauli verbis vim faciunt, & voce Christi Iudicis refutantur: *Discedite à me maledicti in ignem aeternum.* Math. 25. 41.

Au-

Aurea est Augustini sententia: *Sicut ille homo (scilicet primus Adam) delicto suo vitiavit posteritatem suam; sic ille Deus homo (scilicet Iesus Christus, secundus Adam) iustitia sua salvavit hereditatem suam.* Ille; traiiciendo carnis immunitatem, quod non poterat impius diabolus: ille donando spiritus gratiam, quod non poterat Abel iustus. Epist. 89. ad Hilar. & alibi. Post resurrectionem facta in universo completoq; iudicio, suos fines habebunt civitates due, una Christi, altera diaboli: una bonorum, altera malorum: utrāq; tamen Angelorum & hominum. Istis voluntas, illis facultas non poterit ultra esse peccandi, vel ultra conditio moriendi: istis in eternā vita verè fæliciterq; viventibus, illis infæcūciter in eterna morte sine moriendi potestate durantibus, quoniam utrāq; sine fine. Sed in beatitudine, isti, aliis alio præstabilius, in miseria vero, illi, aliis alio tolerabilius permanebunt. In Enchir. ad Laur. cap. III.

### Obiectio.

Beneficium Christi non est minus Adami maleficio: ergo Christus mortuus est efficaciter pro singulis, & per consequens non pro solis electis.

### Responsio.

Antecedens propositio, non est simplicitet vera.

vera. Concedo beneficium Christi non esse minus, quoad pondus, sed quoad numerum. Non est minus quoad pondus, nam maior est potentia, multa peccata, immo innumera, iustificatione delere, quam fuerit, unum peccatum in omnes propagare, ut elegantissime Paulus, Rom. 5. 16. Sententia Apostoli est, in eo siam esse hanc Christi excellentiam quam Adamum superavit, quod non tantum unum delictum ab Adamo introductum aboleverit, verum etiam alia infinita susciperit. Redet ergo Augustinus: *Sed non sicut delictum, ita & donatio.* Si enim ob unius delictum multi mortui sunt, multo magis gratia unius hominis Iesu Christi in multos abundabit; ut intelligatur non in magis multos, cum iniqui magis multi sint, qui damnabuntur, sed magis abundantib: quod in ijs, qui per Christum redimuntur, temporaliter valet forma mortis ex Adam, in eternum autem valebit vite forma per Christum. *Quamvis ergo, inquit, Adam futuri forma sit a contrario, plus tamen prestat Christus regeneratis,* quam eis nocuerat ille generatis: & non sicut per unum peccantem, ita est & donum. Nam iudicium quidem ex uno in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificationem. Non solum in hoc, inquit, non equalis est forma, quia ille temporaliter nocuit

sis, quos in eternum Christus redemit: verum  
 etiam quia illius uno delicto posteri nisi a Chri-  
 sto redimantur, traduntur in condemnationem.  
 Christi autem redemptio etiam multa delicta  
 dissoluit, quae illi uni, abundantia prevaricatri-  
 cis iniquitatis adiecit, unde iam superius disqu-  
 tanimus. Contra hec Apostoli verba sanumq;  
 intellectum nemini acquiescas si vis Christo &  
 in Christo vivere. Epist 89. ad Hilar. Benefici-  
 um Christi est minus, quoad numerum: nam  
 non est tam amplum Christi donum, quam A-  
 dæ pernicies: si ita esset, omnes essent vala miser-  
 ricordiae, quod est falsissimum. Augustinus itâ  
 scribit ad vitalem Carthaginensem. *Nihil sic agit hic princeps, quam ut non credatur in Deum,*  
*nec ad Mediatorem, à quo solvuntur opera eius,*  
*credendo vanis ur.* Sed ipse Mediator intrat in  
 domum fortis, id est, in hoc sacerdolum mortalium  
 sub potestate Diaboli, quantum ad ipsum perti-  
 net, constitutum: de ipso quippe scriptum est, quod  
 potestatem habeat mortis: Intrat in domum for-  
 tis, id est, in suo dominatu habentis genus huma-  
 num, & prius alligat eum, id est, eius coercet &  
 cohabet potestatem, potestatis sue fortioribus  
 vinculis, & sic eripit vas eius, quaecunque præ-  
 destinavit eripere, arbitrium eorum ab eius po-  
 testate liberans, ut illo non impediente credant

in istum liberam voluntatem. Proinde hoc opus est gratiae, non naturae: opus est inquam, gratiae, quam nobis attulit secundus Adam, non naturae, quam totam perdidit in semetipso primus Adam. Opus est gratiae tollentis peccatum, & viuificantis mortuum peccatorem, non opus legis ostendentis peccatum, nec a peccato viuificantis. Epist. 107.

*Obiectio.*

Deus vult omnes salvos fieri. 1. Tim. 2. Ergo Christus mortuus est efficaciter pro singulis, & per consequens non pro solis electis.

*Responsio.*

Pauli verba 1. Tim. 2. non sunt intelligenda de singulis, sed de iis tantum, qui vasa misericordiae appellantur: Sensus Apostoli est, Deum velle ex omni hominum genere aliquos salvos fieri: nam Iudei, qui erant gens superba, Dei gratiam sibi solis volebant applicare, gentibus penitus exclusis. Augustinus haec Pauli verba (*Deus vult omnes salvos fieri*) disertissime explicat. Quum audimus & in sacris literis legimus, quod velit omnes homines salvos fieri: quamvis certum sit nobis non omnes homines salvos fieri, non tamen in eo debemus omnipotentissime Dei voluntati aliquid derogare, sed ita intelligere, quod scriptum est, *Qui vult omnes homines salvos fieri: tanquam disceretur, nullum hominem fieri*

fieri salvum, nisi quem salvum fieri ipse valuerit: non, quod nullus sit hominum, nisi quem salvum fieri velit, sed quod nullus fiat, nisi quem velit, & ideo sit rogandus ut velit, quia necesse est fieri si voluerit. Et paulo post. Aut certe sic dictum est: Qui omnes homines vult salvos fieri, non quod nullus hominum esset quem salvum fieri nollet, qui virtutes miraculorum facere noluit apud eos, quos dicit acturos fuisse paenitentiam, sive fecisset: sed ut omnes homines omne genus humanum intelligamus per quascunq; differentias distributum, reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, indoctos, &c. in linguis omnibus, in moribus omnibus, in artibus omnibus, in professionibus omnibus, in voluntatum & conscientiarum varietate innumerabili constitutos, & siquid aliud differentiarum est in hominibus, &c. In Enchir.ad Laur.cap.103. Et alibi: Et quod scriptum est, quod vult omnes homines salvos fieri, ne tamen omnes salvi fiunt, multis quidem modis intelligi potest, ex quibus in alijs opusculis nostris aliquos commemoravimus: sed hic unum dicā: ita dictum est, Omnes homines vult salvos fieri, ut intelligantur omnes praedestinati, quia omne genus hominum in eis est, &c. de Corrept. & Grat.cap.14. Idem sentiunt Beda, Lyra, Lombardus,

bardus, Anselmus. Et alibi Augustinus: *Quos et vocavit nos* (inquit, scilicet Paulus) *non solum ex Iudeis, sed etiam ex gentibus*, Rom. 9. 24. id est, *vasa misericordiae, que preparavit in gloriam.* Non enim omnes Iudeos, sed ex Iudeis: nec omnes omnino homines gentium, sed ex gentibus. Ad Simplicianum Episcopum Mediol. lib. 1. quæst. 2.

### *Replicatio.*

At Deus vult omnes, id est, singulos salvos fieri, si ipsi velint: & Deus miseretur, si homo vult.

### *Responsio.*

Est hoc commentum Pelagianorum: potius dicendum cum Paulo: *Non est volentis, neque currentis, sed miserentis dei.* Rom. 9. 16. & cum Augustino: *Si Deus miseretur, homo vult.* Ad Simplicianum lib. 1. quæst. 2. *Non est in manu nostra recipere oblatam gratiam: illud totum immense erga nos Dei bonitati est acceptum ferendum.* 2. Cor. 3. 5. Phil. 2. 13. Math. 11. 27. Ioh. 6. 44. August. de bono persever. cap. 18. 19. 20. 22. 23. & Epist. 89. ad Hilar. & epist. 107. ad vitalem Carthaginensem.

*Vnica oblatione consecravit in perpetuum eos, qui sanctificantur.* Heb. 10. 14.



## *Pio lectori.*



Gerunt mecum sàpè & se-  
riò pij aliquot, vt argumen-  
ta quædam è sacrís scriptu-  
ris colligerem, quibus mul-  
torum animi, peccatorum  
uorum magnitudine & sen-  
tu penè oppresi, dei gratia  
fanari possint. Celsi eorum precibus, & tabu-  
lam hanc consolationis plenissimam, exulcerat-  
is mentibus libentissimè porrigo, & à dei maie-  
state suppliciter peto, vt è periculo desperatio-  
nis mari tutò possint enatare.

### *Questio.*

*Quid est desperatio?*

### *Responso.*

Desperatio est, qua quis diffidit penitus de  
bonitate dei, æstimans suam malitiam divinæ  
bonitatis magnitudinem excedere: sicut Cain  
qui dixit, *maior est iniquitas mea, quam ut ve-  
niam merecar.* Lomb. Sent. lib. 2. dist. 43. litera A.

*Propositio.*

**Q**ui Dei maiestatem gravissimè offendetur, non debent de misericordia dei desperare.

*Rationes.*

**P**rima ratio, est vox dei patris. *Dice eis, vivo ego, dicit dominus: nolo mortem impij, sed ut convertatur à via sua.* Ezech. 3. Argumentum est huiusmodi. Deus iurat se velle ignoscere peccatori penitenti, ergo ignoscet. Antecedens patet: Argumentum sequitur, nam deus fidem est servaturus. *Non est Deus homo ut mentitur: ipse dixit (iuravit) & non faciet?* ut est in Balaami parabola ad Balacum regem Moabitarum. Num. 23. Scite August. Attendat (qui lapsus est) vulneris magnitudinem, sed non desperet medici maiestatem. Peccatum cum desperatione, certa mors: nemo ergo dicat: si iam aliquid malifici, iam damnatus sum: deus talibus malis non ignoscet: cur non addo peccata peccatis? August. in psal. 51 *Nihil ita offendit deum, quam desperatione meliorum, berere peioribus.* Hieron. epist. lib. 2. epist. 10. Qui desperatione peccant, deum non bonum existimant, solentes in hoc turbulentissimo iniquitatum mari portum divina indulgentie. *Ipsa desperatione, addunt peccata peccatis.* Lomb. Sent. lib. 2. dist. 43. littera. A. Ergo,

gò, nisi ostio divinæ misericordiæ pessulum ob-  
dere, & gravissima, sed iustissima dei iudicia, ti-  
bi velis accersere, in suavissima dei voce, si non  
voce, iuramento, acquiescito.

Secunda ratio ducitur à primario officio in-  
carnationis Christi. *Fidelis sermo, & omni ac-  
ceptione dignus, quod Christus Iesus venit in  
mundum ut peccatores salvaret.* Sic Paulus i.  
Tim. i. *Ipse (id est Iesus) servabit populum su-  
um à peccatis eorum.* Sic Angelus, Math. i. Huc  
accedit quod Christus qui natus est pro peccatoribus,  
natus est ex peccatoribus, scilicet Tha-  
mar, Bathsheba, Rahab, ut patet in Christi gene-  
alogia: ergò, nemo desperet ob peccata sua, et si  
numero stellas coeli, pondere arenam matis lon-  
gissimè superent. Poenitentiam agat, & deus ob-  
viis vlnis eum amplexabitur.

Tertia ratio, est vox Iesu Christi: *Venite ad  
me omnes qui laboratis, & onerati estis (scilicet  
immensa peccatorū vestrorum mole,) & ego re-  
ficiam vos.* Math. ii. Si te peccatorem agnoscis,  
peccatores ad se vocat Christus, venite ad me:  
ergò, adito Christum medicum. Si infinitis pec-  
catis te onustum clamas, ad te suavissima vox  
servatoris dirigitur, ego reficiam vos: ergò, de  
remissione peccatorum nolito dubitare. Iesus  
Christus non potest te fallere: nam est ipsa veri-

tas. Præterea, Christo nihil est mitius: nam discipulos qui turpi fuga ipsum deseruerant, nominat fratres suos. Mat. 28. & Evangelista de Christo ita scribit: *Arundinem quassatam non confringet, & linum sumigans non extinguet.* Mat. 12. Hæc Christi sententia, *Venite ad me omnes,* &c. est dulcior in celo, & stillatione favorum: debet nobis occurrere, quoties Satan in animos nostros, desperationis faces cupit injicere.

Quarta ratio, est Apostoli Pauli: *Vbi abundavit peccatum, superabundavit gratia.* Rom. 5. ergo, gratia à peccato superari nequit in iis qui configiunt ad gratiam. Cogitatione huius superabundantis gratiæ, exulceratae mentes debent se consolari. Sic David, *Misericors & gratiosus Iehova: longanimis, & multus benignitate: non secundum peccata nostra facit nobis, neque secundum iniquitates nostras refert nobis: sed quam alti sunt cœli supraterram, prævalet benignitas eius ergatimentes eum: quam longè abest oriens ab occidente, longè amouet à nobis defectiones nostras: ut miseretur pater filiorum, miseretur Iehova timentium ipsum: nam ipse novit figmentum nostrum, memor pulverem nos esse.* Plal. 103. Sic Paulus: Superabundavit gratia domini nostri, &c. Primus sum ego (peccatorum) &c. verum ideo misertus est mei,

*ut in me primo ostenderet Iesus Christus omne clementiam.* I. Tim. i. Sic Augustinus: *Multi & magni sunt languores mei: multi sunt & magni, sed maior & amplior est medicina tua.* August. Confess. lib. 10. cap. 43. Sic Anselmus: *Magna est mea iniustitia: multò verò maior est redemptoris mei iustitia. Quantò superior est deus homine, tantò mea malitia est inferior bonitate eius. Quid enim delinquere posset homo, quod non dei filius redimeret,* factus homo? Anselmus in suis meditationibus. Gratia Dei diluvium peccati non modo superat, sed etiam absorbet: ergo, de misericordia dei, nolito desperare.

Quinta ratio, est eiusdem Apostoli: *Quis intenterit crimina (etiam iuste) adversus electos Dei?* Deus est qui iustificat, quis est qui condemnat? Christus est qui mortuus est. Rom. 8. Quasi diceret Paulus: nullius accusatio, nisi deieatis nocere potest: ne diaboli quidem, nec legis: nam deus eos iustificat, id est, peccatis condonatis, absolvit à condemnatione. Quid faciet, quælo, accusator, si deus iudex absolvat, nisi fingere velimus aliquem esse deo maiorem. Præterea, si quis audeat accusare, non est timenda condemnatio: nam, per Iesum Christum, sicut factum est legibus, & poena persoluta.

Sexta ratio est Apostoli Iohannis: *Sanguis*

*Iesu Christi, purga nos ab omni peccato.* 1. Ioh.  
 1. scilicet si pœnitentiam egerimus. Divus Io-  
 hannes, dicit, ab omni peccato, quasi diceret, nul-  
 lo peccato excepto. *Sacrificium erat institutum*  
*in lege properiorio & peccatis voluntarijs.* Lev.  
 6. Si sub Mose tanta gratia, sub Christo, multò  
 maior. Qui aliter sentiunt, manus dei, tempore  
 gratiae, ligant. Apostolus scribit, *Christum se-*  
*mel in consummatione seculorum, per immola-*  
*tionem sui ipsius patet factum esse ad abolendum*  
*peccatum, id est, totam molem & massam pec-*  
*cati.* Heb. 9. Augustinus scribit de Davide ele-  
 gantissime: *David non potuit dicere, ignorans*  
*feci. non enim ignorabat quantum mali esset co-*  
*strictatio coniugis alienae, & quantum malum*  
*esser imperfectio mariti ne scientis, & nec saltem*  
*irascientis.* Consequuntur ergo misericordiam  
 domini, qui ignorantes fecerunt: & qui scientes,  
 consequuntur non qualemlibet misericordiam,  
 sed magnam misericordiam. Et post: *magis*  
*misi ergo lava peccata scientis, quia abluiisti pec-*  
*cata ignorantis.* Nec, sic desperandum de misé-  
 ricordia tua. August. in psal. 51. *Medici non con-*  
*sueverunt sanis & incolumi valetudine homi-*  
*nibus, sed his qui morbo vexantur, adhibere me-*  
*dicamenta.* Nec quisquam avem, arboris ramo  
 insidentem, aut per aerem volitantem, misera-  
 tur,

etur, verum eam quæ ex alto nido prociavit, aut curvis accipitris ungibus transfixa, tristem quandam pedibus stridorem edit. Greg. Nazianz. ad Vitalianum. Immensa dei bonitas, si conferatur cum medicorum & aliorum bonitate, æquè eam superat, ac mare guttam aquæ.

Septima ratio, est ciuidem Apostoli: *Si con-fiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus, ut remittat nobis peccata nostra, & purget nos ab omni iniquitate.* I. Ioh. I. Ergò, si deum velimus nobis esse propitium, ingenuè cum tanta maiestate agendum est, & in primis cavendum ne excusationes trivolas cum Adamo fugamus. Non debemus nobis parcere, ut deus nobis parcat, & serio meminisse debemus, oculos dei non posse perstringi, & subterfugia nostra nihil aliud esse, quam folia ficulnea. Disertissimè ergò Augustinus: *Quum (David) dixisset, stante & arguente se propheta peccavi, statim audivit à propheta, id est, à spiritu dei qui erat in propheta, dimis-sum est tibi peccatum tuum.* Et post: *Quis es ve-te defendas? Idoneus es tu ad accusandum te. Noli dicere, aut nihil feci, aut quid magnum feci, aut fecerunt & alij.* Si faciendo peccatum nihil te dicas delinquisse, nihil eris, nihil accipies. Paratus est deus dare indulgentiam, clavis contra te: Ille paratus est dare: noli opponere obicem de-

*fensionis, sed aperi sinum confessionis.* Et post:  
*Attendis contemptores ut corrigas, attendis*  
*nescientes ut doceas, attendis confitentes ut ig-*  
*noscas.* Et pōst: *Cuius faciem timet, ipsius faci-*  
*em invocat: ne proyicias me à facie tua, & sp̄iri-*  
*tum sanctum tuum ne auferas à me: est enim*  
*spiritus sanctus in confiente.* August. in psal. 51.  
*Peccati vel sola confessio hominibus sēpē saluti*  
*suit, acerbissimisq; lachrimis graves voxas ab-*  
*luit, animamq; vitio tetram obsecenamq; purga-*  
*vit.* Greg. Nazianz. ad Vitalianum.

OCTAVA RATIO, est regii prophetæ Davidis,  
 clamantis de profundo, id est, vt Augustinus in-  
 terpretatur, sub molibus & fluctibus iniquitatum  
 suatum, *Si iniquitates observaveris domine, do-*  
*mine quis sustinebit: sed apud te est propitiatio,*  
*ut timearis.* Psal. 130. Quasi diceret David: Do-  
 mine, si iniquitates retinueris vt non remittas,  
 pereundum est omnibus: sed apud te est propi-  
 tiatio, qua iniquitates humiliatis & resipiscen-  
 tibus remittas: &, ob hanc causam, ab hominibus  
 coleris. Argumentum est huiusmodi: Deus, de-  
 bet timeri, coli: ergo, debet esse misericors. Si æ-  
 ternus deus esset Minos, aut Rhadamanthus ali-  
 quis, id est, iudex inexorabilis, nulla maneret pie-  
 tas in mundo, nullus dei cultus. Sed ad igno-  
 cendum est propensus: idcò misericors est quia deus  
 est.

est. Gregorius Nazianz. scribit piissime: *Sep-  
tuagies septies deum peccatoribus noxam remit-  
tere, oracula ipsius testantur, ac spiritus sanctus  
docuit. Quae urbs Nini urbe flagitosior: Quia  
manus Publicanorum manu ad rim audiens, mi-  
nusq; pecunia explebilis? at hos quoque tamen  
Christus, cum peccata lugerent, miseratione pro-  
sequutus est. ad Vitalianum. Elegantissime cuiam  
Augustinus: Si non esset apud te propitiatio, si  
index solum esse velles, & misericors esse nolles,  
observares omnes iniquitates nostras & qua-  
reeres eas, quis sustineret? Quis ante te staret, &  
diceret, innocens sum? Quis staret in iudicio  
tuo? Spes ergo una est, quoniam est apud te pro-  
pitatio. August. in psal. 130. Si spes una filiorum  
dei est, quoniam apud deum est propitiatio,  
quid semiendum de nostris meritis, operibus  
supererogationis? de quibus commentis Iepè  
Papistæ falso & arroganter, sed verè & vere-  
cundè nunquam possunt dicere.*

Manasses rex Iuda, erat sceleribus cooptatus:  
erat Idololatra, persecutor: sed multis ærumnis  
tandem fractus, oravit faciem Iehovæ dei sui, &  
humiliavit se: & veniam gravissimorum suo-  
rum peccatorum impetravit. 2. Chr. 33. Si deus  
misertus est impiissimi Manassis, cuius iniqui-  
tates instar diluvii exundasunt, de misericordia  
dei

dei noli desperare. Preme vestigia Manassis  
peccatum agentis: deus peccata tua, ut Ma-  
nassis, in morte Iesu Christi sepeliet.

Ionæ peccatum, non erat parvum: deus illi  
iustissimè iratus est. Quum Iona esset in ven-  
tre Ceti, & fluctibus maris esset obrutus, *Deum*  
*(quem sentiebat iratum) adit, & magna fide &*  
*fons su de inexhausta aet erga suos misericordia,*  
*eum precatur. Ion. 2. Si nos cum Iona ab obse-  
quio dei subduximus, & manum irati dei cum  
eo sensimus, discamus à Iona in mare proiecto,  
non despondere animos, sed sacrificium precum  
dei maiestati humiliter offerre.*

Petrus gravissimè lapsus est. Christum, cu-  
ius conciones tres annos audierat, & miracula  
viderat, ter negavit in aula Caiaphæ pontificis  
maximi, i. que cum iuramento & execratione  
sui. Matth. 26. sed poenitentiam egit, in lachri-  
mas solitus est, & in gratiam receptus est. Er-  
gò, aliis, etsi graviter lapsis, si resipiscant, & ad  
gratiam dei in Christo confugiant, peccata sua  
deus remitteret.

Paulus, ante conversionem, erat blasphemus,  
persecutor, &c. sed, magnam misericordiam est  
consecutus. i. Tim 1. Ex lupo non tantū ovis, sed  
Apostolus factus est: ergò, nemo desperet ob  
magnitudinē & multitudinē peccatorū suorū.

David,

David, gravissimè peccavit: *Perebor veni-*  
*am à dei maiestate, & impetrabas.* 2. Sam. u.  
 & 12. cap. Si nos Davidem confidentem se veni-  
 am petentem imitabimur, deus sine se à nobis  
 exorari, & facillimè ignoscet. Rectè ergo Au-  
 gustinus: *Muli cadere volunt cum Davide,* &  
*volant surgere cum Davide.* Non ergo sadens  
 exemplum propositum est, sed si cederis, refor-  
 gendi. Attende ne cadas, non sit delectatio mi-  
 norum, lapsus maiorum: sed sit casus maiorum,  
 tremor minorum. Ad hoc propositum est, ad hoc  
 scriptum est, ad hoc in ecclesia sèpè lectum asque  
 cantatum: *Audiunt qui non ceciderunt, ne ca-*  
*dant: audiunt qui ceciderunt, ut surgant.* Et post:  
*Iste psalmus (scilicet 51.)* sicut cautos facit eos  
 qui non ceciderunt, sic desperatos esse non vult  
 qui ceciderunt. *Qui quis peccasti, & dubitas a-*  
*gere pénitentiam pro peccato tuo, desperando*  
*salutem tuam, audi Davidem gementem.* Adre  
 Nathan propheta non est missus, ipse David ad  
 eum missus est. *Audi eum clamantem, & simili clama-*  
*ma: audi gementem, & congemisce:* audi flen-  
*tem, & lachrimas iunge: audi correctum, & con-*  
*delectare.* Si tibi non potuis intercludi pecca-  
 tum, *spes venia non intercludatur.* Et post: Sub-  
 veni gravi vulneri secundum magnam medi-  
 cinam tuam. *Grave est quòd habeo, sed ad omni-*  
 potenterem

potentem confusio. De meo tam letali vulnere  
desperarem, nisi tantum medicum reperiens:  
misericordia mei deus secundum magnam miseri-  
cordiam tuum. Et post. Ita plenus es adipe mis-  
ericordie ut alte conversis, non solum quibusli-  
bet peccatoribus, sed etiam impijs non sit despe-  
randum. Et post. Domine, labia mea aperies, et  
os meum annuntiabit laudem tuam: laudem tu-  
am, quia a creatus sum: laudem tuam, quia ut con-  
fiterer, iam monitus sum: laudem tuam, quia a pec-  
cans non derelictus sum. August. in psal. 51. Ex-  
aminiſſimo dei horto, & sanctissimorum viro-  
rum scriptis, plures flores facilè possent colligi:  
sed, hoc fasciculo bonam fragrantiam emitten-  
te, contentus sum: & quia, qui in dei schola pro-  
fecerunt, laborant de verborum pondere, ego,  
pace eorum, non laborabo de numerio.

### *Quæſtio.*

Quid faciendam illis, qui à Satana solicitantur,  
ut mortem ſibi concilcant.

### *Reſponſio.*

Otent alſiduè, ne nos inducas in tentationē:  
legant ſacras literas: audiant conciones, quæ ex-  
ulcerat̄is mentibus mederi, non quæ grauiorem  
ſecurim poſſint infligere: Infigant animis suis  
non fulmina legalia, ſed consolationes evangeli-  
cas. Ob oculos ponant Christum, non iudicem,  
ſed

sed Iesum, id est, servatorem suum. Consulant viros doctos & pios, ut Hierosolimitani Petru, & reliquos Apostolos. Act.2. Precentur domi privatum, & in templo publicè. Vitent solitudinem, cuius comes morositas est. Dei manum patienter ferant: deus tempore opportuno, sauciatis eorum manibus, gratiae suæ ore, medebitur; lumen in tripudium, sarcum eorum convertet in latitiam: & qui seminaverunt in lachrymis, metent in exultatione.

*Sacrificia Dei spiritus contritus: eorum conseruam & confractum deus non despicies. Psal.51.*

*Propinquus est Iehova a contritis corde, & acribus spiritu servat. Psal.34.*

*Spiritus domini super me, propterea quod unxit me. ut evangelizem pauperibus, misit me: ut sanem contritos corde. Christus. Luc.4.*

## FINIS.

### Errata.

Pag.12.lin.9. lege firmam. pag.16.lin.19. lege  
membris.